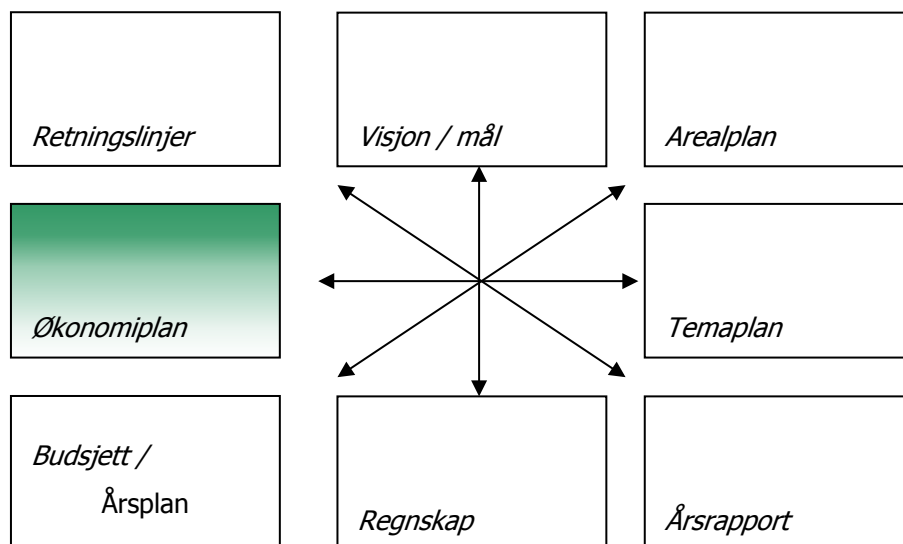

Kommuneplan for Flatanger Kommune

Økonomiplan 2019 - 2022

Vedtatt av Flatanger kommunestyre den 20.12.18, sak 68/18, i samsvar med rådmannens arbeidsutkast av 27.11.2018

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning	s. 3
2.	Om virksomheten	s. 3
2.1	Dagens situasjon/utviklingstendenser	s. 3
2.2	Vesentlige momenter som påvirker vår økonomiske utvikling	s. 5
2.3	Totalt omstillingsbehov	s. 12
3.	Framtidige utfordringer	s. 13
3.1	Fellesutgifter, stab, støtte	s. 13
3.2	Oppvekst og kultur	s. 13
3.3	Helse, sosial og omsorg	s. 14
3.4	Næring, miljø og teknisk	s. 14
4.	Mål	s. 15
4.1	Visjon og mål for kommunens virksomhet	s. 15
4.2	Mål som er styrende for den økonomiske utvikling	s. 17
5.	Planlagte endringer/tiltak	s. 19
5.1	Investeringsbudsjettet	s. 19
5.2	Driftsbudsjett	s. 20
5.2.1	Viktige forutsetninger	s. 20
5.2.2	Tiltak med økonomisk konsekvens	s. 21
5.3	Økonomiplan drift 2017 – 2020, talldel	s. 23

1. INNLEDNING

I følge kommunelovens § 44 skal kommunestyret en gang i året vedta en rullerende økonomiplan. Økonomiplanen er en del av kommuneplansystemet, med kommuneplanens strategidel som overordna dokument.

I følge kommuneloven skal økonomiplanen:

- Vedtas en gang i året – en rullerende plan
- Omfatte minst de fire neste budsjettår
- En realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden.
- For hvert enkelt år settes planen opp i balanse utg/innt.
- Planer som omfatter avgrensede deler av kommunens virksomhet skal integreres i økonomiplanleggingen.

Kommuneplanen inneholder bl.a. konkrete tiltak til prioriteringer

Økonomiplanen skal synliggjøre økonomiske konsekvenser av tiltak som skal settes i verk, og gi uttrykk for kommunestyrets prioriteringer. Planen bør også angi mål for kommunens økonomiske utvikling de nærmeste åra.

2. OM VIRKSOMHETEN

2.1 Dagens situasjon/utviklingstendenser

Kommunen har de siste åra hatt balanse i regnskapet, med unntak av et merforbruk på kr. 1,087 mill i 2013. Dette merforbruk ble inndekt i 2014, og en drar således ikke med seg et akkumulert underskudd som må inndeckes i kommende år. I 2008, 2013 og 2014 hadde en imidlertid en tæring på tidligere oppsparte midler, mens en i 2009, 2010, 2011, 2015, 2016 og 2017 kunne foreta en avsetning. Netto negativt driftsresultat for 2008 var på hele 5,7 mill kr., noe som utgjorde 6,9 % av driftsinntektene. I perioden 2009 til 2018 er det igangsatt en rekke innsparingstiltak, samt tiltak for å øke inntektene.

Kommunens utfordring framover vil fortsatt være å tilpasse drift i henhold til økonomiske realiteter. Evt. demografiske endringer som virker inn «uheldig» på statens kosnadsnøkler i utmåling av frie inntekter, kan fortsatt medføre en realnedgang på statlig overføringer til Flatanger kommune. Videre vil igangsatte og vedtatte kommende betydelige investeringer gi en merkbar økning i kapitalkostnadene.

Rådmannen ser imidlertid at de siste års økonomiske omstillingsperiode har båret frukter. Kommunen har tatt store steg m.h.t. å tilpasse drift til økonomiske rammebetingelser. Videre er vi inne i en periode med positiv samfunnsutvikling sett opp mot vekst i kommunens samlede næringsliv, tilflytting og positivitet ellers.

Regnskapstall 2011 - 2017. Beløp i hele 1000 kr.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Rammetilskudd	52 580	58 502	57 134	56 716*	54 201	52 734	53 318
Skatteinntekter	17 974	21 639	22 884	20 942	23 043	24 250	26 376
Regnskapsmessig undersk.(-)/oversk.	2 050	0	-1 087	771	1 633	3 294	3 166
Langsiktig lånegjeld pr 31.12	68 962	71 937	71 694	75 288	72 454	68 984	109 009

(Rammetilskudd i 2014 er eksklusiv refusjon; Brannkatastrofe på Sørnesset, kr. 8.659.000)

Kommunens økonomiske utvikling over tid (nominell kroneverdi i 1000 kroner), samt nøkkeltall (R = regnskap, B= budsjett):

	2013	2014	2015	2016	R- 2017	B- 2017	Avvik 2016
Til fordeling til drift, kr.	73.717	85.654	78.270	81.861	86.596	85.589	+1.007
Regnskapsmessig resultat = Mindre/merforbruk (-) i h.h.t. budsjett, kr.	-1.087	771	1.633	3.294	3.166	0	+3.166
Netto driftsresultat, kr.	1.095	1.092	1.937	3.159	5.958	-1.261	+7.219
Driftsmargin = Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	1,0	0,9	1,8	2,8	4,9	-1,2	
Gjeldsgrad	7,44	5,68	5,08	4,89	4,30		
Egenkapitalandel (Soliditet)	0,12	0,15	0,16	0,17	0,19		
Arbeidskapital, kr.	9.562	24.641	20.375	12.314	37.499		
Likviditetsgrad 1	1,52	2,45	2,27	1,64	2,83		

Forklaringer nøkkeltall:

Driftsmargin = Netto driftsresultat i % av driftsinntektene

Gjeldsgrad = Kortsiktig gjeld + langsiktig gjeld (inkl. pensjonsforpliktelser)/Egenkapital

Egenkapitalandel = Egenkapital/Totalkapital

Arbeidskapital = Omløpsmidler – kortsiktig gjeld

Likviditetsgrad 1 = Omløpsmidler/Kortsiktig gjeld

Kommentarer til tabell:

Netto driftsresultat er den viktigste økonomiske indikatoren i kommuneregnskapet, og det er et overordnet mål for kommunesektoren at netto driftsresultat bør ligge på ca. 1,75 -2 % av driftsinntektene (driftsmargin). Dette for å kunne bygge opp en nødvendig buffer for framtidige utfordringer, delfinansiere investeringer med egenkapital og for å møte uventede hendelser.

I 2015 og 2016 ligger kommunen innenfor den anbefalte margin med et netto driftsresultat på h.h.v.1,8% og 2,8% av driftsinntektene. I 2017 hadde kommunen en driftsmargin på hele 4,9%.

Finansielle nøkkeltall, 2017 (2016-tall i parentes)

	Flatanger	Kommunegruppe 05
Brutto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	6,0 (2,3)	1,4 (1,6)
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	5,1 (2,8)	2,6 (2,7)
Langsiktig gjeld i % av brutto driftsinntekter	247,7 (244,1)	220,3 (221,0)
Arbeidskapital ex premieavvik i % av brutto driftsinntekter	23,9 (15,8)	20,5 (20,9)
Frie inntekter i kr. pr innbygger	72.569 (72.569)	74.628 (72.361)
Netto lånegjeld i kr. pr innbygger	85.529 (67.475)	83.660 (75.111)

Prognosert størrelse på disposisjonsfondet pr. 31.12.2018 er vel kr. 7 mill.

Det er ikke noe mål i seg selv at kommunen skal opparbeide fond,- inntektene skal brukes til produksjon av tjenester til innbyggerne. Det er likevel viktig å ha en liten reserve for å møte uforutsette behov eller svingninger i inntekter/ utgifter. Det er også gunstig å ha en opparbeidet reserve som kan legges inn i utbyggingsprosjekter, slik at en ikke må lånefinansiere alle tiltak.

Virkningen av endring i folketall, alderssammensetning i befolkningen, og endringer i inntektssystemet til kommunene, medfører at kommunen kontinuerlig må arbeide for å ha et aktivitetsnivå som står i stil til inntektene. Endringer i vektlegging av ulike kriterieverdier som danner grunnlag for utmåling av rammetilskudd for kommunene, har gjort at Flatanger kommune nå kommer enda dårligere ut over inntektssystemet som gjelder f.o.m. 2017 enn de kriterier som ble lagt til grunn i det gamle inntektssystem, selv om det nye inntektssystem «premierer» kommuner som Flatanger som har betydelige avstander inn til en region med minimum 5000 innbyggere.

De siste 10 år har vi hatt følgende endring i alderssammensetningen:

Aldersgruppe	1.1.2008	1.1.2018	% endring
0 – 5 år	56	46	Nedgang på 17,9%
6 – 15 år	184	105	Nedgang på 42,9%
16 – 66 år	696	726	Økning 4,3%
67 +	202	228	Økning på 12,9%
Totalt:	1138	1105	Nedgang på 2,9%

Altså; Rask endring i befolkningsutvikling/-sammensetning, med tilhørende inntektssvikt, har gitt oss store utfordringer m.h.t. å endre virksomheten/tjenester/tjenestenivå i raskt nok tempo i forhold til kravet om budsjettbalanse.

2.2. Vesentlig momenter som påvirker vår økonomiske utvikling:

Befolkningsutvikling og alderssammensetning:

Innbyggertall, inkludert kjønns og alderssammensetning, påvirker i stor grad kommunens tilgang til frie inntekter gjennom rammeoverføringer. Samtidig gir dette oss til stadighet en utfordring m.h.t. å kunne tilpasse tjenestenivået i forhold til ”etterspørselen”.

Utvikling folketall og antall fødte, pr. 31.12. hvert år:

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Folketall	1138	1134	1104	1109	1141	1158	1120	1119	1103	1090	1105
Ant. fødte	8	5	5	5	10	10	6	7	4	6	6
Fødselsoverskudd	-8	-8	-14	-3	-5	-7	-11	-8	-5	-9	-5
Nettoinnflytting	-22	4	-16	8	37	24	-27	7	-11	-4	20

Befolkningsframskrivning:

År, folketall pr. 01.01. i 2018 og prognoser SSB for 2020, 2030 og 2040

	2018	2020	2030	2040	Endring i perioden
Prognose Flatanger, ”middels vekst”	1105	1112	1105	1090	-1,4%
Prognose landet, «Middels vekst»	5,296 mill	5,368 mill	5,735 mill	6,056 mill	+14,4%

Alderssammensetning, fremskrevet pr. 01.01., SSB, ”middels prognose”

År	I alt	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-66 år	67 år+
2018	1105	46	105	67	659	228
2020	1112	53	93	61	654	251
2030	1105	71	109	40	575	310
2040	1090	60	125	51	514	340

Prognosen viser her en nedgang i antall barn i skolepliktig alder fram til 2020, men en tilsvarende økning av barn i aldersgruppen 0 – 5 år. I hele perioden øker antall eldre kraftig. Etter 2020 ser vi imidlertid en økning i antall barn i hele aldersgruppen 0 – 15 år. Antall personer i yrkesaktiv alder har en vesentlig nedgang. Dette kan i neste omgang skape vesentlige rekrutteringsvansker til jobber både i privat næringsliv og offentlig tjenesteyting.

Ut fra prognosert utvikling ser en at vedtatt heving av infrastruktur i barnehage er framtidsrettet, men at vi vil stå overfor vesentlige kapasitetsutfordringer knyttet til eldreomsorg, ikke minst sett i lys av erfarte rekrutteringsutfordringer av helsearbeidere.

Prognosene viser at vi også framover vil ha utfordringer med å følge befolkningsutviklingen i tråd med forventet gjennomsnittlig utvikling i landet. I så fall vil dette i seg selv føre til ytterligere realnedgang i kommunens frie inntekter.

Dette er prognoser fra SSB. Nå er vi imidlertid inne i en periode som tyder på betydelig tilflytting til kommunen som er tuftet på en sterk vekst i privat næringsliv. Det er ikke sikkert at SSB's prognoser har «fanget opp» denne utviklingen enda. Mye tyder på at vi kanskje kan ha en mer positiv utvikling enn hva tabellen viser i de nærmeste år. Mye vil også være avhengig av at vi innehar et attraktivt samfunn med stor grad av «bolyst» slik at arbeidsinnpendling begrenses.

Antall ansatte:

En stor andel (ca 2/3) av kommunens driftsutgifter er knyttet til lønn og sosiale kostander. Tabell viser årsverksutvikling i kommunen de siste år:

Antall avtalte årsverk i kommunen ekskl. lange fravær og antall sysselsatte.

	Årsverk	Sysselsatte
2007	116,6	177
2008	113,5	168
2009	111,5	164
2010	106,0	160
2011	107,0	160
2012	108,6	162
2013	104,39	165
2014	103,0	162
2015	104,31	164
2016	102,69	160
2017	105,78*	167

(Årsverkstall for 2013 - 2017 er hentet fra egen lønnsstatistikk. For årene 2007 -2012 er det hentet fra KOSTRA-statistikk. Sysselsettingstall er hentet fra KOSTRA)

- = Inkl. vakanser, men ekskl. 2 lærlinger i helstillinger. 99,84 årsverk ekskl. vakanser.

Trenden fra 2007 er en nedgang i både antall årsverk og antall sysselsatte i kommunen. Utviklingen viser at vedtatte føringer lagt inn i budsjett og årsplan blir satt ut i livet. I samme periode er også kommunen tilført vesentlig nye oppgaver som gjennomføres uten styrking av ansattressursen, altså gjennom effektiviseringstiltak. Siden 2016 ser vi imidlertid på nytt en økning i antall ansatte. Dette må bl.a. ses i sammenheng med at kommunen utfører stadig flere nye tjenester, f.eks. flyktningetjenesten.

Siden 2007 er det gjennomførte effektiviseringstiltak som har redusert lønnsbudsjettet med ca. kr. 8 mill i 2019-kroner.

Kompetanseutvikling på alle nivå i kommunen bør ha et stort fokus og prioritet framover i og med at tjenestenivået skal opprettholdes og videreutvikles med innenfor den samme ansattressurs.

Prioritering av ressursbruk

Prosentfordeling av nettoutgifter til de ulike kommunale driftsenheter de siste 5 år:

	2013	2014	2015	2016	2017
HA 0, Sentrale styringsorganer	1,9%	1,6%	2,0%	1,9%	2,0%
HA 1, Fellesutgifter, stab, støtte	9,2%	9,2%	9,2%	8,1%	8,7%
HA 2, Oppvekst, kultur	27,7%	28,2%	29,4%	27,9%	26,5%
HA 3, Helsev., sosiale tj., pleie/omsorg	48,7%	48,2%	46,6%	47,3%	47,4%
HA 4, Næring, miljø, teknisk	11,1%	11,4%	11,3%	13,3%	13,8%
HA 5, Kirkelige formål	1,4%	1,4%	1,5%	1,5%	1,6%
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%

Kommentar:

I forhold til gj.snitt i de siste driftsår kan en i 2017 se følgende utvikling:

En ser at i driftsmidler til fordeling har andel nettokostnad innenfor Helsevern, sosiale tjenester, pleie/omsorg økt, men en nedgang siden 2014. Også NMT har hatt en økning i forhold til de andre driftsenheter. Siden 2014 har andelen av driftsmidlene som har gått til oppvekst og kultur vært synkende. I samme periode har imidlertid andel unge innbyggere i kommunen vært sterkt fallende.

Skjønnsmidler tildelt fra Fylkesmannen

Som tidligere nevnt, kan de siste års tildelte skjønnsmidler fra Fylkesmannen, både når det gjelder ettårskompensasjon og ekstraordinære midler, forklare at kommunen de siste år har klart å balansere utgiftene i tråd med inntektene. Dette er kompensasjonsordninger som nå har falt bort, og kommunen må således rigge sin økonomiske drift i tråd med ordinære inntekter over inntektssystemet og kommunale avgifter/gebyrer. For 2019 ligger det ingen ekstraordinære skjønnsmidler inn i kommunens frie inntekter, utover en delfinansiering av kommende bolystprosjekt.

Prioritering m.v. i forhold til andre kommuner:

Utvalgte nøkkeltall 2017, kilde: KOSTRA

	Flatanger	Gj.snitt Kommunegr. 05	Gj.snitt tidl. Nord- Trøndelag
Prioritering			
Netto driftsutgifter per innbygger 1 – 5 år i kroner, barnehager	147 000	156 842	146 021
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202,215,222,223), per innbygger 6-15 år	154 095	155 661	116 223
Netto driftsutgifter til kommunehelsetjenesten i prosent av kommunens netto driftsutgifter	5,7	6,1	4,9
Netto driftsutgifter per innbygger i kroner, helse- og omsorgstjenesten, funksjon FGK9	34 310	33 046	18 148
Netto driftsutgifter per innbygger 0-22 år, barneverntjenesten (kr)	2 034	6 621	8 266
Netto driftsutgifter til administrasjon og politisk styring i kroner per innbygger, funksjon FGK 1b og 1a	12 321	10 566	4 894
Dekningsgrad			
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	90	89,3	93,4
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, prosent	6,2	9,6	8,9
Legeårsverk pr. 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	10,0	16,5	11,5
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	19,9	11,6	9,8
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykeheim (prosent)	27,9	17,3	10,3
Legetimer per oppholdsdøgn i institusjon	0,19	0,39	0,52

	Flatanger	Gj.snitt Kommunegr. 5	Gj.snitt tidl. Nord- Trøndelag
Andel barn med barnevernstiltak ift. Innb. 0-22 år (prosent)	1,5	4,5	4,5
Produktivitet/enhetskostnader			
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage (201,211,221)	186 895	203 201	194 707
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per elev * Se merknad etter tabell	211 662	159 384	120 174
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8. til 10. trinn	7,7	9,9	13,8
Korrigerte brutto driftsutgifter per mottaker av hjemmetjenester (i kroner)	202 536	209 540	239 708
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner, institusjon, per kommunal plass	990 500	982 842	1 006 749
Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon (kr)	3 313	3 244	3 372

Merknad til brutto driftsutgifter til grunnskole:

Ansvar 202: Alle utgifter til skole, dvs. også utgifter til kjøp av tjenester på Namdalseid og Osen, spesialundervisning Flatanger Montessoriskole (FM), PPT-tjeneste som også dekker Sæter og Vangan.

Ansvar 222: Skolelokaler; Dekker også utgifter til lokaler for bibliotek, kulturskole og SFO.

Ansvar 223: Skoleskyss; Dekker også skyss til elever ved FM, Sæter og Statland.

NB! Alle disse utgiftene fordeles på de elevene vi har på Lauvsnes og Utvorda.

Nye reformer/oppgaver til kommunene:

Det knyttes stor usikkerhet med hensyn til ressursbruk og kostnadsdekning i forbindelse med overføring av nye lovpålagte oppgaver til kommunene. Enkelte reformer vil dessuten betinge et utstrakt kommunesamarbeid for å kunne løse alle mål.

Kommunereformarbeidet hadde stort fokus i kommunen. Kommunestyret fattet i 2016 vedtak om at en fortsatt ønsker å bestå som en egen kommune, men at kommunen er fortsatt positiv til å utvikle et utstrakt samarbeid, også på tjenestenivå, med omkringliggende kommuner. Utvikling av robuste og kvalitetsmessig gode samarbeidsordninger vil for Flatanger kommune være av avgjørende viktighet for at vi også fram i tid skal kunne utføre de oppgaver vi er satt til å gjøre. Dette arbeid må vies stort fokus, ikke minst med bakgrunn i endringer i kommunestruktur i nabokommuner, og avvikling av Midtre Namdal Samkommune. Dette medfører også at mange av de eksisterende samarbeidsavtaler må reforhandles.

Pågående flyktningkrise påvirker hele den vestlige verden, og dermed også vår kommune. Staten hadde sterke forventninger til at alle landets kommuner bosetter flyktninger. Med bakgrunn i dette fattet kommunestyret vedtak på at også Flatanger skal være en bosettingskommune. De første flyktninger flyttet hit høst 2016. Foreløpig forutsettes at statlig finansiering vil dekke kommunens kostnader, slik at dette ikke i første omgang skal påvirke kommunens økonomisk ressursbruk på andre tjenester. Oppgaven medfører også at mange kommunale enheter får tilført

flere oppgaver ifbm integreringsarbeidet. Kommunen vil innen utgangen av 2018 sannsynligvis ha bosatt 19 flyktninger, hvorav 4 er flyttet hit som følge av innvilget familiegjenforening. Statens signaler nå er imidlertid at kommuner med mindre enn 5000 innbyggere ikke vil bli prioritert i forbindelse med ny bosetting. Dette betyr bl.a. at etablert kommunal flyktningetjeneste må drives og fullføres gjennom en stadig nedtrapping av statlige øremerkede tilskudd til formålet. Allerede i 2020 kan dette medføre at ikke øremerkede statlige tilskudd fullt ut dekker våre kostnader i forbindelse med å gi et lovpålagt tilbud gjennom voksenopplæring og introduksjonsprogram.

Kapitalkostnader, knyttet til rentenivå, avdragstid, lånegjeld:

Utvikling av kommunes langsiktige lånegjeld (1000 kroner)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<i>Langsiktig bruttolånegjeld pr. 31.12.</i>	68.962	71.937	71.694	75.288	72.454	68.984	109.009

Her ser vi at gjeldsbelastningen har økt de siste to år.. Kommunen står fortsatt overfor større investeringsbehov på infrastruktur innenfor pleie-og omsorg, barnehage samt andre viktige tiltak (se investeringsbudsjett). En endring i rentenivået på 1% innehar en økonomisk konsekvens totalt på netto ca. kr. 1 mill. Utbetalingen fra havbruksfondet i 2018, og gjennom kommunestyrets vedtatte disponering, bidrar imidlertid i betydelig grad i å redusere veksten i lånegjelden.

Statens bevilgning av frie inntekter til kommunene:

Endringer fra og med 2017 i inntektssystemet for kommunene har bl.a. medført endring i vektlegging av de ulike kriterieverdier som danner grunnlag for utmåling av utgiftsutjevningen i rammetilskuddet. For Flatanger gir dette negative utslag. I forbindelse med utmåling av utgiftsutjevningen blir det ut fra ulike kriterier beregnet kostnadsindeks. En kostnadsindeks på verdi 1 betyr at utmålingen blir i tråd med landsgjennomsnittet. Dette gir igjen en realnedgang på rammeoverføring fra staten til kommunen. Lav andel av unge Flatangeringer, aldersgruppen 0 – 15 år, er hovedforklaringen. Utgiftsutjevningen i inntektssystemet dreier i retning mot kommuner med høy tilvekst i disse yngste grupper.

I forhold til tidligere inntektssystem kommer imidlertid kommunen ut bedre på ett område - i og med at vi kompenseres for et høyere basistilskudd. Dette med bakgrunn i kompensasjon for «avstandsulempen» m.v. («ufrivillig liten»).

Totalt har vi opplevd en vedvarende realnedgang i kommunens frie inntekter. For å snu denne utvikling er det særdeles viktig at kommunen nå lykkes med å snu befolkningsutviklingen til minimum å følge gjennomsnittlig utvikling i resten av landet. Siste tids positive utvikling innen kommunens næringsliv, økt boligbygging og bosetting av flyktninger bør være viktige bidrag i så måte. Dette medfører at vi i 2019, sett i forhold til 2018, ikke opplever en realnedgang i kommunens frie inntekter (tilnærmet).

Inne i de frie inntektene ligger også disponering av statlige skjønnsmidler. En del av disse midler har for vår kommune også vært av ekstraordinær art – ettårige ”omstillingsmidler” knyttet til inngått forpliktende omstillingsplan inngått med Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. For 2014 utgjorde dette kr. 2,15 mill kroner. For 2015 ble dette trappet ned til kr. 0,775 mill. Dette er

skjønnstilskudd som Fylkesmannen har formidlet, og opphørte helt fra og med 2016/2017. I 2019 ligger det ikke inne statlige skjønnsmidler av ekstraordinær art i våre statlige bevilgninger.

For 2019 vil kommunen få et trekk i statlig rammetilskudd på ca kr. 2,39 mill som følge av at vi har hatt en privat grunnskole i kommunen fram til sommer 2018. Dette trekk vil opphøre i 2020.

Nærværsutvikling:

Nærværsutvikling i hele kommunen samlet

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
91 %	91 %	90,2%	91,9%	90,8%	91,8%	89,3%

Som tabellen viser lykkes vi ikke i arbeidet med å redusere sykefraværet. Klarer en å øke jobbnærværet til 93,5% i snitt, som er målsatt i vår IA-plan, viser beregninger at kommunen årlig kan spare ca. kr. 0,5 mill.

Ressurskrevende brukergrupper:

Flatanger kommune innehar et sammensatt bilde av ressurskrevende brukergrupper på lik linje med andre kommuner. I en folkefattig kommune, som Flatanger, innehar en imidlertid stor utfordring med hensyn til å utnytte ”stordriftsfordeler” i utvikling av tjenestetilbudet innenfor dette område. Dette på grunn av at brukergruppen er sammensatt, men få brukere med samme tjenestebehov. Statens kompensasjonsordning knyttet til store kostnader for brukere i denne gruppen har de siste år blitt gradvis svekket.

Ekstraordinære inntekter:

Eiendomsskatt fra vindkraftvirksomhet:

Fortsatt er det ikke tatt investeringsbeslutninger knyttet til 2 gitte konsesjoner på vindkraftutbygging i kommunen, men signalene fra begge konsesjonshavere er at planene absolutt ikke er lagt bort. Eiere av konsesjon på Sørmarksfjellet har gitt signaler om at endelig beslutning i nær framtid. Framtidige inntekter er imidlertid høyst usikre, samt at tidsperspektivet fram til evt at vindkraftverkene er ferdigstilt er langt. Dette gjør at en ikke budsjetterer med økte inntekter knyttet til dette hverken i budsjett 2019 eller i økonomiplanperioden fram mot 2022.

Havbruksfondet:

Staten har opprettet havbruksfondet. Inntekter til fondet vil komme fra inntekter knyttet til at staten selger ut tillatelser til oppdrettsnæringa (anadrom laksefisk). 70% av inntektene skal tilfalle havbrukskommunene, der i stor grad innbyrdes fordeling av inntektene blir gjort etter til enhver tid tillatte maksimale produksjonsvolum i den enkelte kommune (MTB). Regjeringa v/fiskeriministeren har imidlertid nå signalisert, gjennom «trafikklysordningen», at en vil øke utsalg av nye tillatelser på produksjonsvolum til næringa. Dette kan medføre at kommunen, som er blant de 10 -15 største oppdrettskommune i landet målt etter MTB, kan få merkbare inntekter fra fondet. Dette «slo til i 2018» der kommunen fikk en utbetaling på hele ca kr. 34.7 mill. Imidlertid er framtidige inntekter fra havbruksfondet usikre. Dette kommer bl.a. an på om staten opprettholder dagens ordning, samt er betinget av videre utsalg av nye produksjonstillatelser i havbruksnæringen. Det er i premissene for ordningen lagt et løp på maksimalt annet hvert år med utsalg. Det er ikke i økonomiplanperioden budsjettert med inntekter fra havbruksfondet.

Produksjonsavgift/»grunnrente» oppdrettsnæringen:

Stortinget har besluttet at en begrenset andel av oppdrettsselskapenes overskudd skal tilbakeføres til vertskommunene. Regjeringa har fått i oppdrag fra stortinget og utforme og innføre en slik ordning. I forslag til statsbudsjett for 2019 ligger ikke en slik ordning inne. Det blir således ikke budsjettet med slike inntekter heller i budsjett for 2019.

2.3 Totalt omstillingsbehov

Forutsatt at kommunens folketall og alderssammensetningen fra nå av utvikler seg i takt med gjennomsnittlig utvikling i landet, kan vi nå forvente at kommunen vil opprettholde realverdien av statens utmåling av kommunens frie inntekter i kommende år på nivå med 2019 bevilgning. Dette ut fra at inntektsgarantiordningen nå er «nullet ut» og at det i prognose for 2019 ikke ligger inne ekstraordinært skjønn. Som et pluss forutsettes også en økning i kommunens rammeoverføring fom 2020 på ca kr. 2,4 mill. Dette skyldes bortfall av privatskoletrekket i og med at Flatanger montessoriskole er nedlagt.

Imidlertid fører kommende store investeringer til at kommunens finanskostnader vil øke. Dette kombinert med behov for økte ressurser på enkelte områder, samt at bortfall av fondsfinansiering som det er budsjettet med i 2019, gjør at kommunens omstillingsbehov på ca kr. 2 mill over en 2- års periode f.o.m 2020 t.o.m. 2021.

Forutsetningen om positiv utvikling i befolknings- og alderssammensetning er kritisk. Ikke minst med utgangspunkt i SSB-prognose.

Aktiv innsats for å bedre befolkningsutviklingen i kommunen, jfr. overordnet mål i kommunens samfunnsplan, er ut fra dette fortsatt sentralt i forhold til inntektssystemet. Vi er imidlertid inne i en svært positiv periode mht både nærings- og boligutvikling.

3. Framtidige utfordringer

I kommunens årsmelding angir hver virksomhet framtidige utfordringer med utgangspunkt i lokale utviklingstrekk, lokale vedtatte mål og planer, lover og forskrifter og sentrale føringer ellers. Utfordringene legger derfor føringer på kommunal drift, og endringsbehov.

Framtidige utfordringer for hovedansvarsområdene slik de fremkommer i siste årsmelding:

3.1 Fellesutgifter, stab, støtte:

- Sikre og gjennomføre god økonomistyring og driftstilpasning i forhold til stadig trangere økonomiske rammer/budsjett.
- Videreutvikle integreringstjenesten; skaffe flere språk- og arbeidspraksis-plasser, arbeide for sysselsetting og bedre integrering.
- Sette av nok tid til ledelse, kontroll, og administrative oppgaver.
- Sikre rett og optimal organisering av tjenestetilbud i henhold til ressurstilgang og lovkrav/ kommunale vedtak.
- HMS/IA-arbeid – bedre rutiner, oppnå økt jobbnærvær
- Bedre intern- og eksterninformasjon
- Gi rom for ledelsesutvikling og økt kompetanse
- Generell kommunal rekruttering
- Planarbeid; Revidering ROS og beredskapsplan, samt lukke avvik knyttet til depot-arkiv.
- Oppnå tilstrekkelige, kvalitative- og ressursmessige- gode samarbeidsordninger med nabokommuner sett i lys av kommunereformen.

3.2 Oppvekst og kultur

- Delta aktivt i det nye kompetanseutviklingssamarbeidet i nye Trøndelag, og sikre at de nye satsingene gjør en forskjell for den enkelte elev.
- Økte forventninger til tjenestekvalitet/tilpassa tjenester og reduserte økonomiske rammer både innenfor barnehage, skole, SFO og musikk- og kulturskole.
- Tilfredsstille kompetansekravene etter hvert som det blir færre ansatte og økte kompetansekrav.
- Implementere “Vurdering for læring”, “Ungdomstrinn i utvikling” og «Realfag i barnehagen», og kople disse til helhetlig og kontinuerlige utviklingsprosesser i skole- og barnehage.
- Utvikle gode opplærings tilbud til fremmedspråklige
- Sikre godkjenning av Vangan etter “Forskrift om miljøretta helsevern.....”
- Utbygging av barnehagekapasiteten
- Registrere lokalhistoriske foto og gjøre dem godt søkbare i bibliotekbasen.
- Utvide bibliotekets åpningstid.
- Avklare museets framtid.
- Opprettholde og videreutvikle dagens tilbud innen kultur og kulturskole.

3.3 Helse-, sosial- og omsorg.

- Økonomistyring innenfor de ulike tjenesteområder. Nivå på tjenester må ses i forhold til endringer i lovverk og de økonomiske rammer som er stilt til rådighet – rammene må være realistiske. Endring i brukerbehov kan medføre krav om økte ressurser, men det er ikke sikkert at det er det som er det riktige svaret.
- Beholde og rekruttering av tilstrekkelig og kvalifisert arbeidskraft er ett av områdets viktigste utfordringer, dette for sikre faglig forsvarlige helsetjenester til innbyggerne og kontinuitet og stabilitet i de tilbud som gis. Her må det jobbes både med kortsiktige tiltak og langsiktige strategier. En del av tiltakene vil ha økonomiske elementer i seg.
- Større fokus på helsefremmende og forebyggende arbeid innenfor alle fagområdene.
- Kommunereform og organisasjonens omstillingsevne. Gjennomgang og arbeide med nye samarbeidsavtaler med nabokommuner som ett resultat av kommunereform. Samarbeidsavtaler innenfor de fleste deltjenester innenfor området og alle krever reforhandling sett i lys av omliggende kommuners valg.
- Organisasjonsutvikling; Arbeidstidsordninger, organisasjonsverdiene, kommunereform, HMS (helse-, miljø og sikkerhetsarbeid) /IA (inkluderende arbeidsliv).
- Kvalitetsutvikling av tjenestene sett i lys av forskriftsendringer og krav til kommunene
- Fortsatt motivering og gjennomføring av intern kompetanseheving.
- Økte behov fra brukerne med bevissthet rundt sine rettigheter.
- Pågående ombygging ved Flatanger pleie- og omsorgstun; utfordringer for brukere, ansatte i byggeperioden. Kan medføre både kapasitetsmessige og driftsmessige utfordringer som også kan påvirke økonomien.
- I perioder kapasitetsutfordringer knyttet til omfanget av kommunale oppgaver og avsatt ressurs til området. Utfordring å dekke opp alle kommunale oppgaver. Kommunen har fortsatt behov for å innhente eksternt kompetanse innenfor flere og små fagområder. Dette gjelder blant annet ergoterapikompetanse, kreftomsorg, kols, diabetes, psykisk helsevern. Det som utfordrer mest er at pasientgruppene hele tiden varierer, og at behovet ikke er konstant, og hvordan og om kommunen med bakgrunn i dette greier å utvikle kompetansen samt å gi ett tilfredsstillende tjenestetilbud. Dette er ofte områder det må samarbeides med andre kommuner om.
- Økning i barnetall og komplekse problemstillinger innenfor helsesøsters arbeidsområde Helsesøster ser en stor utfordring i forhold til å rekke alle arbeidsoppgaver fremover innenfor gjeldende stillingsressurs.

3.4. Næring, Miljø og Teknisk

Det må utarbeides nye strategier for hovedansvarsområde med klare mål, serviceerklæringer, planer for vedlikehold og ENØK.

Dette for å tilpasse bemanningen til de gitte oppgaver, få en bedre målstyring og tid til ledelse og utviklingsoppgaver.

Driftskostnadene har økt på alle områder og særlig gjelder det innkjøp av håndverks- og maskin-innleie og energi.

Dette gjelder spesielt på de største byggene og kommunale veger.

Vi har de siste årene hatt en under budsjettering, som gjør det vanskelig å holde budsjett.

Vi har stort etterslep på nødvendige vedlikeholds- og rehabiliteringsoppgaver på bygg og særlig kommunale veger.

Det må avsettes mer midler for å rette opp dette og det bør vurderes å lånefinansiere rehabilitering til veg for eksempel forsterkning og asfaltering.

Vi må få en avklaring på framtidig organisering av brann- og redningsvesenet fram til 31. desember 2019.

4. Mål

4.1 VISJON OG MÅL FOR KOMMUNENS VIRKSOMHET

(I h.h.t. gjeldende kommuneplan)

Visjon:

”Flatanger – Aktivt og åpent”

Overordna mål:

I løpet av planperioden skal folketallet stabiliseres og økes ved å:

- Utnytte lokale fortrinn for næringsutvikling
- Fremstå som en helhetlig reiselivskommune
- Fokuserer på alle tiltak som fremmer bolyst

Plantema:

Mål for omdømme, kultur, folkehelse og bolyst

Hovedmål:

Utvikle et attraktivt lokalsamfunn slik at en oppnår stabilt folketall, og en normal alders- og kjønnsfordeling i befolkningen.

Delmål:

- Flatanger skal være et åpent og inkluderende samfunn preget av toleranse og raushet
- Videreutvikle lokalsamfunnet slik at alle opplever trygghet og trivsel
- I Flatanger skal vi arbeide for økt likestilling i alle samfunnsfunksjoner slik at all kompetanse blir tatt i bruk til det beste for lokalsamfunnet, og som bidrag til å innfri kvinners forventninger ved valg av bosted.
- Sikre tilgang på attraktive boliger for ungdom og tilflyttere
- Økt fokus på tilrettelegging for aktivt friluftsliv og varierte kultur- og idrettsaktiviteter for å fremme psykisk og fysisk helse.
- Flatanger skal være et samfunn hvor den enkelte oppmuntres til aktivt å utvikle sine evner og interesser, og engasjerer seg til det beste for lokalsamfunnet.
- Økt fokus på positiv markedsføring.

Mål for næringsutvikling og sysselsetting

Hovedmål:

Videreutvikle et aktivt og variert næringsliv som den viktigste forutsetningen for å nå kommunens hovedmålsetning

Delmål:

- Økt fokus på å dyrke fram en gründerkultur gjennom tidlig innsats
- Opprettholde samla produksjon og sysselsetting i landbruket på dagens nivå
- Videreutvikle oppdrettsnæringa til fortsatt å være i forkant m.h.t. kvalitet og lønnsomhet
- Støtte utvikling og nyskaping i reiselivet
- Styrke formidling av kultur og lokalhistorie som del av reiselivstilbudet

Mål for internasjonalisering

Innflyttere fra utlandet skal oppleve Flatanger som et åpent og inkluderende samfunn hvor de får brukt sine ressurser og får lyst til å bli.

Mål for arealstrategier

- Gjennomføre regelmessig revidering av arealplanen. I en tidlig fase i arealplanprosessen legges det opp til en breiest mulig debatt om kommunens overordna arealpolitikk.
- Sikre aktivt bruk av kulturlandskapet som ressurs for rekreasjon, reiseliv og landbruk
- Dyrka og dyrkbar jord skal i utgangspunktet ikke brukes til annet enn jordbruksformål.
- Ved behandling av utbyggingssaker som omfatter nedbygging eller omdisponering av dyrka mark, skal alltid alternativer utredes og vurderes
- Kommunen skal bidra til å ivareta reindriftsnæringas behov for egne reinbeitearealer
- Kommunen har følgende rekkefølge på prioritering når det gjelder utbygginger som berører dyrka jord, dyrkbar jord eller kulturlandskap:

- 1) Offentlige utbyggingsformål – mindre streng holdning
- 2) Næringsvirksomhet utenom landbruk
- 3) Boligbygging
- 4) Fritidsbebyggelse – svært streng holdning

Mål for kommunens utvikling innen natur og miljø.

- Naturen i Flatanger skal ivaretas slik at den også i framtida kan være vårt viktigste fortinn for tilflytting, reiseliv, og næringsetablering
- Ivareta naturmiljøet i nærområdene som den viktigste ressursen i det forebyggende helsearbeidet

Mål for kommunen som samarbeidspartner

Utvikle et forpliktende samarbeid med nabokommuner og kompetansemiljøer for å sikre framtidig tjenestekvalitet, rekruttering og utvikling av attraktive arbeidsplasser.

Kommunen som organisasjon

Hovedmål

-Visjonen aktiv og åpen gir retning for all aktivitet internt i kommuneorganisasjonen.

Delmål

- **Være en åpen organisasjon som bygger på:**
 - demokrati og gjennomsiktighet
 - offentlighet, ytringsfrihet og varslingskultur
 - kunne navigere ved hjelp av dialog med brukere, innbyggere og samarbeidspartnere
 - å søke drivkrefter for å utvikle organisasjonen
- **Søke å inneha kompetente medarbeidere som er:**
 - selvstendige kunnskapsmedarbeidere
 - myndiggjort i lys av fag, erfaringer, holdninger, verdier, delegasjon og tillit
 - selve forutsetningen for å skape tillit
 - forvalter sine ressurser til organisasjonens beste
 - initierer utvikling
- **Inneha et helhetlig og utfordrende lederskap som bygger på:**
 - helhet - samspill mellom politisk og administrativt lederskap
 - helhet - administrativt lederskapssamarbeid på tvers
 - utfordrende – delegere og myndiggjøre gjennom å utfordre, stille krav og støtte
 - utfordrende invitere medarbeidere og tillitsvalgte til medledelse

4.2 Mål som er styrende for den økonomiske utvikling

Med utgangspunkt i vår kommuneplan og statlige føringer er det i de ulike etater satt en rekke utviklingsmål.

Med tanke på den økonomiske utvikling, og behov for tilpasning, har vi to hovedretninger vi kan velge mellom:

- Opprettholde og videreutvikle et kommunalt tjenestetilbud, som gjør kommunen attraktiv som bosted og næringsetablering. Her vil en forventet befolkningsvekst føre til at kommunens frie inntekter vil øke..
- For å bringe den kommunale økonomi i balanse redusere det kommunale tjenestenivå i takt med reduserte inntekter.

Den ene utviklingsretningen kan sies å være offensiv, den andre passiv. En foreslår her en strategi som har i seg ”noe” i begge tilpasninger. For å kunne opprettholde et levende lokalsamfunn på minimum dagens nivå er vi nødt til å satse på tiltak som bidrar til positiv befolkningsutvikling. For å klare dette er vi nødt til å skaffe oss økonomisk handlefrihet. Samtidig er vi nødt til å dimensjonere våre tjenester med hensyn til kvalitet (nivå), og hvor i kommunen tjenestene skal gis.

Uansett, slik som tidligere beskrevet, er kostnadssiden i kommunen i stor grad relatert til lønn. Derfor må mål og tiltak i stor grad rettes mot dette.

Hovedmål:

Inneha et årlig positivt netto driftsresultat med en drift som oppfyller krav satt i lov, forskrift og sentrale føringer, samt som legger til rette for positiv samfunnsutvikling. I henhold til denne plan vil kommunen gjennom omfordelinger/innsparingstiltak og inntektsøkninger, bringe økonomien til et "bærekraftig" nivå.

Delmål:

1. Kommunen skal være svært kritisk m.h.t å ta nye investeringer i planperioden utover de føringer som ligger i 2019 budsjettet. Rehabilitering av PO-tunet og utbygging av Vangan barnehage har høyeste prioritet. Investeringer som er nødvendig for å imøtekomme lovkrav på kommunale tjenester har høy prioritet. Investeringer som i etterkant av gjennomføring medfører inntektsøkning, eller kostnadsreduksjon, og således forventes å være lønnsomme, kan likevel gjennomføres selv om dette medfører økt langsiktig lånegjeld.
2. I løpet av planperioden skal ressursinnsatsen målt i antall kommunale årsverk ikke økes i kommuneorganisasjonen som helhet. (Stillinger knyttet til spesielle prosjekt eller stillinger finansiert med øremerkede midler inngår ikke i beregningsgrunnlaget.) Dette skal søkes gjennomført uten at det gjennomføres overtallighetsoppsigelser i organisasjonen.
3. Før en foretar faste nyansettelser i ledige stillingshemler skal saken vurderes samlet av rådmannens ledergruppe. Følgende skal vurderes med utgangspunkt i stillingsanalyse og kravspesifikasjon:
 - Kan en gjennom interne/tverrsektoriell tilpasning legge hele eller deler av oppgavene over i andre stillingshemler? (Hvis ja: Forutsetter drøftelser med ansatte/tillitsvalgte.)
 - Har vi ansatte som har fortrinnsrett ut fra AML § 14.2, eller behov for tilrettelegging ut fra helsemessige årsaker AML § 4-6?
 - Er det mulighet for sammenslåing av deltidsstillinger, kontra vesentlige ulemper for arbeidsgiver?
 - Har vi ansatte som har meldt ønske om utvidet stilling, jfr. HTA kap 1§2, pkt. 2.3.1?

I ledighet i stillingshemler som i vesentlig grad arbeider med ikke lovpålagte oppgaver, skal saken vurderes politisk før en foretar nyansettelse.
4. Nedgang i tjenestebehov skal fortrinnsvis medføre tilsvarende relative nedgang i nettokostnad for den samme tjeneste, hvis ikke spesielle forhold skulle tilsi noe annet. Tilsvarende skal økt tjenestebehov prioriteres med økte ressurser.
5. Kostratall skal benyttes aktivt som et grunnlag for vurdering av ressursinnsats, og evt behov for omorganisering. Ekstern rådgivingsbistand skal benyttes for mer inngående analyser.
6. Jobbnærværet skal i løpet av planperioden økes til minimum 93,5% i organisasjonen som helhet.
7. Kommunen skal innta et aktiv forhold til kommunesamarbeid for å sikre kommunalt tjenestenivå.
8. Føringer lagt i revidert kommuneplan skal implementeres i kommunens øvrige planlegging og valg av tiltak. Dette for å fremme kommuneplanens hovedmålsetting.

5. Planlagte endringer/tiltak

5.1 Investeringsbudsjett

Mål: Kommunen skal være svært kritisk m.h.t å ta nye investeringer i planperioden utover de føringer som ligger i 2019 budsjettet. Investeringer som er nødvendig for å imøtekomme lovkrav på kommunale tjenester har høy prioritet. Investeringer som i etterkant av gjennomføring medfører inntektsøkning, eller utgiftsbesparelse, og således forventes å være lønnsomme, kan likevel gjennomføres selv om dette medfører økt langsiktig lånegjeld.

Forutsetninger:

Investeringsbudsjettet tar utgangspunkt kommunale føringer og vedtak. Viktige føringer for vedtak som er lagt til grunn:

Rehabilitering/ombygging Pleie- og omsorgsstun, Total investering ca 108 mill. kr.

Økt tilrettelegging næringsareal.

Oppgradering kommunale veier

Arbeid med bedring av mobildekning og bredbåndstilknytning

Økonomiplan investeringer 2019 – 2022

(Oversikt over planlagte investeringer for 2019 finnes i budsjett/årsplan for 2019)

Beløp i hele 1000 kr, inkl mva. 2019-kroneverdi.

Tekst	2020	2021	2022
IKT, programvare	200	200	200
Flatanger PO-tun (Forutsatt investert kr 105 mill t.o.m. 2019)	5 000	0	0
Fornyng bilpark/maskinforv.	500	500	500
Vei	1 000	1 000	1 000
Andre rehabilitering bygg/industriområder	2 000	2 000	2 000
Bredbånd/mobil-utbygging	1 000	1 000	1 000
Detaljprosjektering vei Sitter – Lauvsnes *	5 000		
Kjøp av aksjer i eiendomsselskap knyttet til utvidelse av næringsareal		4 000	
KLP-innskudd, Div.	500	500	500
Sum investeringer	15 200	9 200	5 200
Finansiering:			
Kommunalt låneopptak	6 000	8 400	4 400
Bruk av inv.fond	6 200		
Off finansiering/tilskudd PO-tun	0	0	0
Mva-refusjon	3 000	800	800
Sum finansiering	15 200	30 200	5 200

Tar en hensyn til budsjetterte avdragsinnbetalinger i samme tidsrom, vil den totale lånegjeld i kommunen ikke øke etter 2019, dvs. resterende av planperioden 2020 – 2022.

Forutsetning: Realisering av vei Sitter – Lauvsnes må finansieres med i hovedsak eksterne midler, eks. evt. kommende havbruksfondsmidler, samt egenfinansiering gjennom kostnadsreduksjon i egen drift grunnet færre tjenesteeenheter.

5.2 Driftsbudsjett

5.2.1 Viktige forutsetninger

5.2.1.1 Skatteinntekter og rammetilskudd.

Innlagte frie inntekter følger KS-prognosemodell, og det er forutsatt lik befolkningssammensetning i perioden som i dag, men med en forutsetning av at vi fra og med 2019 følger prosentvis befolkningsutvikling i tråd med landsgjennomsnittet. En befolkningsmessig negativ utvikling i forhold til landsgjennomsnittet vil da forverre de økonomiske prognosene tilsvarende. Dette er en “kritisk” forutsetning i økonomiplanen. Imidlertid legges forhold som lokal positiv utvikling innen boligutvikling og næringsutvikling, til grunn for at en fra dagens ståsted kan ha forhåpninger om at vi skal følge gjennomsnittlig utvikling i landet for øvrig.

Økonomiplanen forutsetter altså at ikke kommunen får en realnedgang i sine frie inntekter. Det forutsettes videre en økning i kommunens frie inntekter på ca. kr. 2.39 mill fra og med 2020 i og med at da vil privatskoletrekket falle bort.

5.2.1.2 Inntekt på kommunale gebyrer og avgifter samt eiendomsskatt/ekstraordinære midler.

En forutsetter også en indeksregulering av kommunale gebyrer i tråd med pris-/kostnadsutvikling.

Økonomiplanen forutsetter at en holder skatteprosenten på eiendomsskatten konstant på 5 promille f.o.m 2019 og ut økonomiplanperioden. En forutsetter imidlertid at endringer i eiendomsskatteregelverk knyttet til innkreving og takseringer ikke i sum vil påvirke nivået på disse inntekter.

Det budsjetteres ikke med ekstraordinære inntekter i planperioden. Dette kunne ha vært inntekter gjennom eiendomsskatteordningen i forbindelse med etablering av vindkraftverk eller utbetalinger fra havbruksfond.

5.2.1.3 Renter og avdrag på lånegjeld

Det er beregnet en gjennomsnittlig lånerente på dagens nivå i planperioden. Etter omstrukturering, der bla. nedbetalingstiden på lånegjeld ble strukket, innehar nå kommunen ca. 60% av lånemassen på flytende rente, resterende på fastrenteavtaler med varierende binding.

5.2.1.4 Andre kostnader

Ut fra de statlige føringer som ligger m.h.t. bosetting av flyktninger, tyder mye på at vår kommune ikke blir anmodet om bosetting i de kommende år. Dette gjør at integreringstjenesten foreslås avvirket innen utgangen av 2020. Forutsetningen om at tjenesten skal fullfinansieres gjennom tilhørende statlige tilskudd er fortsatt lagt til grunn i økonomiplanen, men en ser at dette kan by på utfordringer gjennom at minimum et 2 årig introduksjonsprogram skal gis til de siste

ankomme som følge av familiegjenforening. Dette betyr at tjenestene må gis innenfor en trangere økonomisk ramme (færre brukere å dele kostnadene på). Kommunen har imidlertid en økonomisk buffer gjennom tidligere ubrukte statlige midler til formålet.

Prioriterte tiltak angir i økonomiplanen en retning i kommunens tilpasning i henhold til angitt mål under økonomiplanens driftsbudsjett.

I økonomiplanen ligger en rekke usikkerhetsmomenter som kan medføre at en underveis må prioritere annerledes. Dette blir ytterligere konkretisert i årsplan/budsjett.

5.2.2 Tiltak med økonomisk konsekvens:

For nærmere beskrivelse av tiltak i 2019 henvises til budsjett/årsplan for 2019.

Havbruksfond/Eiendomsskatt (Hovedansvarsområde 8)

Fra og med 2012 ble det innført eiendomsskatt til å gjelde for hele kommunen. (Vedtatt av kommunestyret i sak 27/11.) I 2013 ble skattetrykket satt til 2,5 promille av takst. Fra og med 2018 er skattetrykket satt til 5 promille av takst som holdes konstant i økonomiplanperioden også for 2019 - 2022. Grunnet flere usikkerheter, er det ikke budsjettert med ytterligere utbetalinger fra havbruksfondet eller økning av eiendomsskatteinntekter knyttet til evt vindkraftutbygging.

Finansiering med bruk av oppsparte midler/driftsfond's:

Fra og med 2020 skal ikke ordinær og varig drift finansieres med bruk av ordinært disposisjonsfond.

I 2020 er det forutsatt at deler av integreringstjenesten finansieres med resterende ubrukte fondsmidler knyttet til samme formål, dvs. ca 1,2 mill (Prognose)

Følgende tiltak (prosjektrettede) som finansieres over særskilt avsatt disposisjonsfond fra havbruksmidlene videreføres også i 2020:

Styrk adm ressurs i helse-etaten, Kr. 600.000

Bolystprosjektet, kr. 200.000

Vannkoordinator, felles kystsoneplan, kontingent NFKK, Kr. 140.000

Reduksjon i antall årsverk/generell effektivisering (Påvirker 4 hovedansvarsområder)

Forutsetning: Skulle enkelte brukergrupper av kommunale tjenester få en vesentlig økning, f.eks økt barnetall, økt antall eldre, forventes dette at det vil påvirke kommunens frie inntekter i positiv retning.

Politisk drift:

Kun mindre justeringer fra år til år med bakgrunn i om det gjennomføres valg eller ikke.

Oppvekst- og kulturetat:

Fra og med 2020 reduseres muligheten for å finansiere driftsoppgaver innenfor oppvekst- og kulturetat med bruk av tidligere avsatte bundet driftsfond. Dette utgjør anslagsvis kr. 400.000. I tillegg kommer innlagte plusstiltak i samme etat med kun halvårsvirkning i 2019. Dette er knyttet til styrk av pedagogisk- og grunnbemanning i Vangan barnehage. Helårsvirkning av dette tiltak vil presse øvrig drift i 2020 med ytterligere kr. 200.000.

Helse- og omsorgsetat:

Fra og med 2021 forutsettes at tiltak igangsatt 2019 vedr. styrk av adm.ressurs med en årlig kostnad på kr. 650.000 enten avvikles, eller er funnet å være «selvfinansierende». Dvs at ressursen bidrar til minimum tilsvarende effektivisering av drift gjennom redusert sykefravær og eller mindre innleie av arbeidskraft fra utleiefirma.

NMT:

Innen 1.1.2020 må kommunen ha funnet en annen organisering av brann- og redningstjeneste gjennom interkommunal ordning. Dette forventes å medføre en økt ressursbruk innenfor området med en årlig nettokostnad på kr. 400.000.

Interkommunal funksjon, marin seniorrådgiver i Trøndelag, opphører i dagens form og organisering januar/februar 2020, grunnet opphør av delfinansiering fra fylkeskommune. Evt. videreføring av hele eller deler av funksjonen må skje i en annen organisasjonsform.

Økning i renter og avdrag som følge av nyinvesteringer og dermed økt låneopptak i tråd med investeringsbudsjett. (Hovedansvarsområde 9)

Årlig økning totalt i finanskostnader på kr. 800.000 i forhold til nivået i 2019. (F.o.m 2020 tom 2022) (Forutsetter stabilt rentenivå.)

Økonomiplanen finner ikke rom for å kunne øke netto driftsrammer totalt i 2020 - 2022. Dette betyr at en i fra og med 2020 må finne tiltak som reduserer netto driftskostnad med årlig kr. 1.mill, og ytterligere kr. 650.000 årlig fra og med 2020.

Oppsummering, behov for effektivisering i driftsenhetene:

Oversikt over tiltak og endring av nettokostnad. Tall i kr. 1000

	2020	2021	2022	Totalt
Sentrale styringsorganer				0
Fellesutg/stab				0
Oppvekst/kultur/endring rammetilskudd	- 600 (1 årsverk/generell effektivisering) + Bortfall av driftsfond, kr. 400 + Styrk bemanning barnehage, helårseffekt, kr. 200			-600
Helsevern, pleie mv		-650 (1 årsverk/ redusert innleie/generell effektivisering) + Bortfall av driftsfond, kr. 650		-650
Næring, miljø, teknisk	-400 (Generell effektivisering) + Vertskommunesamarbeid brann, kostnadsøkning kr. 400			-400
Kirkelige formål				0
Totalt	-1 000	-650		-1650

Merk: Nettoeffekten økonomisk av innsparingstiltakene vil være kr. 0,-. Dette betyr at det budsjetteres med opprettholdelse av driftsenhetenes netto driftsrammer på 2019 nivå, men en må likevel gjennomføre innsparingstiltak for å kompensere for bortfall av inntekter (fond) og/eller økning i kostnad knyttet til innføring av nye tiltak.

5.3 Økonomiplan drift 2019 -2022. Tall i 1000-kroner – 2019 kroneverdi

	2019	2020	2021	2022
<i>Skatt på inntekt og formue, eks eiendomsskatt</i>	28 000	28 000	28 000	28 000
<i>Eiendomsskatt</i>	5 200	5 200	5 200	5 200
<i>Rammetilskudd</i>	55 000	57 390	57 390	57 390
<i>Andre statlige refusjoner, kompensasjoner renter/premieavvik</i>	4 755	4 755	4 755	4 755
<i>Sum Hovedansvar 8 (Inntektssiden eks kom. Avg/gebyr)</i>	92 955	95.345	95.345	95.345
<i>Nettokostnad hovedansvarsområder:</i>				
<i>HA 0, Sentrale styringsorganer</i>	-1 637	-1 532	-1 637	-1 532
<i>HA 1, Fellesutg., stab, støtte</i>	-8 447	-8 447	-8 447	-8 447
<i>HA 2, Oppvekst, kultur</i>	-22 891	-22 891	-22 891	-22 891
<i>HA 3, Helse, omsorg mv</i>	-40 909	-40 909	-40 909	-40 909
<i>HA 4, NMT</i>	-10 312	-10 312	-10 312	-10 312
<i>HA5, Kirkelige formål</i>	-1 257	-1 257	-1 257	-1 257
<i>Nettokostnad innenfor Ho 9, renter, avdrag, anvendelse:</i>				
<i>Renter (netto innskudd/lån)</i>	-2.715	-3 000	-3 000	-3 000
<i>Avdrag (Forutsetter ferdigstillelse PO-rehabilitering 2020)</i>	-6 285	-6 700	-6 700	-6 700
<i>Avsetning til uforutsette kostnader/tilleggsbevilgninger (-) / bruk av disp.fond (+)</i>	1.498	-297	-192	297
<i>Totalt nettokostnad</i>	-92 955	-95 345	-95 345	-95 345

<i>Driftsresultat</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Netto driftsresultat (+ = positivt)</i>	<i>-7 266</i>	<i>-1 840</i>	<i>192</i>	<i>297</i>